

ఏ పుస్తకం తెరిచినా ఓ మోహినీ పికావం ఆటమీద - తిండి బతుకూ ఫరమార్థమూ అంతా అదే అయినట్లు రచనలు - ఇవిగాక నేలమాళిగలో నుష్టాస్తికలు - శవసాహిత్యం రతి సాహిత్యమేనా గతి?

“నేను నా చిన్నతనంలో మా తాతగారితో కలిపి శ్మశానానికి వెళ్ళాను. ఆయన అక్కడే వుండి ప్రోక్షణాడు. నేను తిరిగి వచ్చేసాను” అన్నాడట ఒక పెద్దమనిషి.

వీటాపూర్ణిలో ముఖాముఖీ మధురంతకం రిజీరింగ్

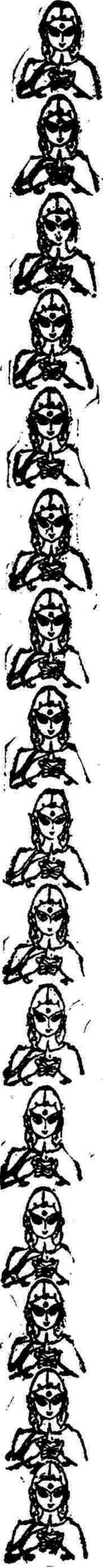

మా తాతగారు నేను పుట్టక ముందే వల్ల కాటికి వేంచేశారు. అందువల్ల ఆయన ద్వారా నాకు శ్మశాన సందర్శన భాగ్యం లభించే అవకాశం లేకపోయింది. నేను దుద్రభూమికి వెళ్ళింది కన్నారావుతో కలిసి.

కన్నారావును నేను నా మిత్రుడని చెప్పు

కోను. ఎందుకంటే నా పట్ల అతడికున్నది గురుభావం. “నేను మీ శిష్యుడివంటివాణ్ణి స్వామీ!” అని అతడే యెన్నో సార్లు నాతో అని వున్నాడు. కానీ చూస్తూ చూస్తూ అంతటి భారీసైజు మనిషిని నా శిష్యుడని యెలా చెప్పుకోగలను? అందుకు తగిన యూనిఫారమ్ దుస్తులు తొడిగి వదిలిపెడితే

అసలు నీనలు డి. యస్. ఏ. లా వుంటాడు కన్నారావు. ఆకార వుష్టిలో మాత్రమేగాదు ఆర్థిక సౌష్ఠవ రీత్యాకూడా అతడు విశిష్టుడే. టౌనులో అతడికి మూడిండ్లున్నాయి; పది రిక్తాబళ్ళు అద్దెకు తిరుగుతున్నాయి. ఎక్కడో పల్లెలోవున్న పొలాలవైన వచ్చే గింజలు అతడి భోజనానికి సరిపోతాయి.

పెట్టి పుటిన అదృష్టం లోను. డబ్బులు సంపాదించడంలోను, సుఖంగా జీవించ గలగడంలోనూ నిస్సం దేహంగా గురుత్వం అతడిదే! ఎటోచ్చి నేనంతో, యింతో వ్రాతగాట్టి. అప్పటి కదేదో అతి మానుషమైన వస్త్రే నటు నేను కనిపించి నప్పుడల్లా "మేషరుగారూ! సునాయా సంగా యెలా రాసి పారేస్తారండీ మీరు?" అంటూ ఆశ్చర్యపడిపోతుంటాడు కన్నా రావు. ఒకసారి "అదెంతపని లేవోయ్ కన్నారావ్! వ్రాయ గలిగిన పేనా ఒకటి చేతిలో వుండాలి, అందులో సిరా వుండాలి. ఎవరైనా రాసి పారెయ్యవచ్చు" అన్నాను. "ఏంమాటలెండి! ద్రైచేసి చూచి వుండక పోతే నేనూ అలాగే అనుకునేవాణ్ణి. తిండి పోతు సుబ్బారాయుడు దబండి! వాణ్ణి గురించి మీకు తెలిసేవుండాలి. పాపిష్టి ముండావాడు. ఎరువులన్నీ క్లాకులో తగ లేకాడా. చక్కెర బస్తాలు గిడ్డంగి దగ్గరే మారుబేరానికి అమ్మేశాడా. ఆ చుద్య ఆబో రివ్వాలు కొని సైకిలు రివ్వావాళ్ళ నోళ్ళల్లో దుమ్ము గొట్టాలనికూడా చూశాడు. వాడి పైన ఓ కరవత్రం వేయాలి వచ్చింది. తెల్లవారురూమున మూడుగంటలదాకా వ్రాయత్పించా ననుకోండి! ఒక గీత ముందుకు సాగితే ఒట్టు...."

చచ్చోనురా బాబో అనుకున్నాను. ఈ కన్నారావు కరవత్రాలు. ఆకాశరామన్న ఉత్తరాలు మొదలై నవి వ్రాసేవాళ్ళకున్నూ, కథలు, నవలలు మొదలై నవి వ్రాసేవాళ్ళ కున్నూ స్వభావంలో తేడా ఏమీ ఉండగని భావిస్తున్నట్లున్నాడు!

"ఎదై నా రాయాలంటే దండిగా చదవా లోయ్ కన్నారావ్" అనేవాణ్ణి.

"అబ్బో, అబ్బో! నేను చదవని పుస్త కాలా! చంద్రయ్య అంగడంతా ఖాళీ చేసే శానే?" అనేవాడు కన్నారావు.

"ఏదీ? మీ యింట్లో పుస్తకమన్న వస్తువు ఎక్కడా కనిపించదే!" మొదటి సారిగా ఆ మాట విన్నప్పుడు వీస్తుపోతూ ఆడిగాను.

"అబ్బే, అవన్నీ తెచ్చి ఇంట్లో ఎక్కడ పెట్టుకుంటామండీ? అదేమైనా ఆయ్యోపనా, పొయ్యోపనా! చదవడమున్నూ ఋచ్చేయ డిమే! రోజుకొకటి చొప్పున తెచ్చుకురిటూ వుంటాను...."

'అయ్యో కన్నారావు!' అనుకుంటూ మనసులోనే జాలివడి "అయితే దాన్ని అంగడనకూడదమ్మా! లైబ్రరీ అనాలి" అంటూ నవరించాను.

కన్నారావు ఒక్క పెట్టున నవ్వారు — "ఊహా. చంద్రయ్యదగ్గర ఆ పప్పులేమీ

గాధావళి :

ప్రధాని - చపాతీలు

లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి ప్రధానిగా పున్నప్పుడు పార్లమెంట్ సభ్యుడు వాకరు ఆయనను చూడడానికి వెళ్ళారు. ఇంట్లో లాల్ బహదూర్ నవ్వారు

అదృష్టం ఏ దేశపు ప్రధానికి వుందో చెప్పండి" అన్నాడు.

— బోడసాటి కృష్ణవేణి

మంచంమీద కూర్చున్నాడు. క్రింద నేల మీద కూర్చున్న శ్రీమతి లలిత భర్తకి చపాతీలుకాల్సి యిస్తోంది. లాల్ బహదూర్ వాటిని తింటూ భార్యతో చపాతీల రుచి గురించి చర్చిస్తున్నాడు.

ఆ "దృశ్యం" చూసి యెంకో ఆనందించిన ఆ పార్లమెంట్ సభ్యుడు "అంతా బాగానే వుంది కాని, ఒక దేశానికి ప్రధానిగా పున్న మీరు సామాన్యుడిలా వ్యవహరించడం బాగాలేదు" అన్నాడు.

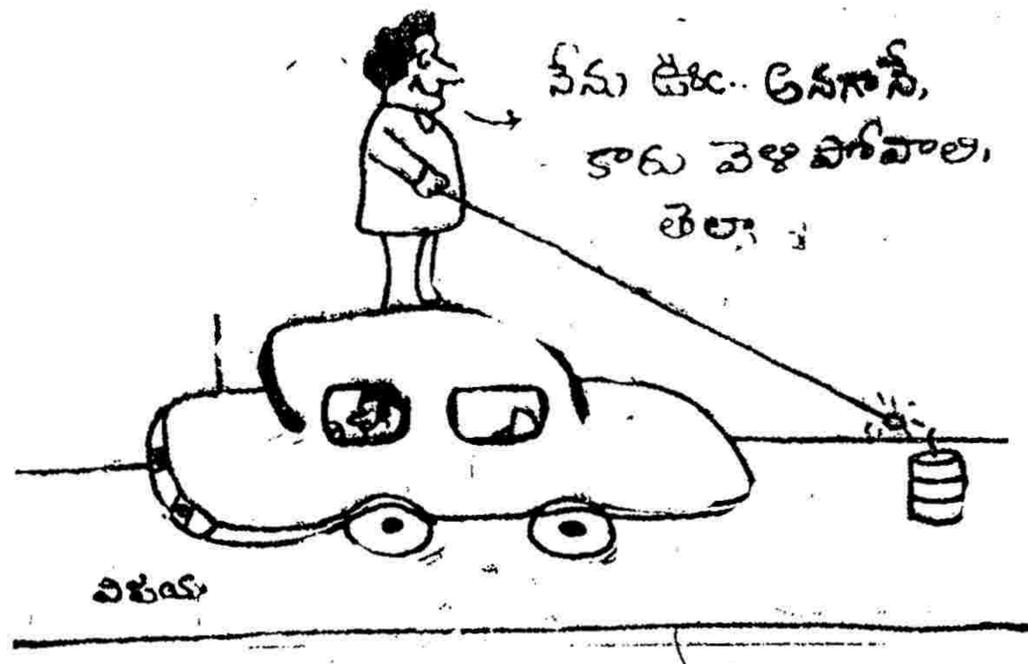
దానికి లాల్ బహదూర్ "నేను ఒక దేశానికి ప్రధాని అయిన మాట నిజమేకాని, యిలా భార్య స్వయంగా "వండి వడ్డిస్తున్న" చపాతీలు తినే

వుడకవందోయ్ గురువుగారూ! ఉచితంగా మీకు పుస్తకాలిస్తే యిక చంద్రయ్య బట్ట తడిపి కడుపు పైన వేసుకోవలసిందే! చెవులు సులిమి ముందుగా అద్దెడబ్బులు వసూలు చేసుకుని, ఆ తర్వాత అతడు పుస్తకం చేతికిస్తాడు...."

నేను పల్లెటూరి వాణ్ణి. ఆడపా దడపా ఎప్పుడో పట్టణానికి వెళ్తుంటాను. పట్టణంలో పున్న నాలుగైదు పుస్తకాల షాపులూ నాకు పరిచితమే. కానీ ఈ చంద్రయ్య ఎవరో, అతని పుస్తకాల దుకాణం ఎక్కడుందో నాకు తెలియదు.

ఎప్పుడైనా తీరిక దొరికినప్పుడు అక్కడికి వెళ్ళాలని అనుకుంటూ వుండేనాణ్ణి. ఎవరు చూచారు? పట్టణంలో ఏ సాములైనా వుండొచ్చు.

నాలోని రచయితీ పట్ల కన్నారావుకు తిరుగులేని గురి ఏర్పడి వుండడానికి కారణ ముండి చూశావా, అది చాల విచిత్రమైనదే నని చెప్పాలి. ఇరవయ్యేళ్ళ క్రితం లోకానికి నా కళ్ళు విచ్చుకుంటూ, విచ్చుకుంటూ పున్న రోజుల్లో నేనొక నాటకం వ్రాశాను. తరువాత కాలంలో అలాంటి నాటకం వ్రాసినందుకు సిగ్గుపడ్డాననుకోండి! ఆ విష

గాథావళి :

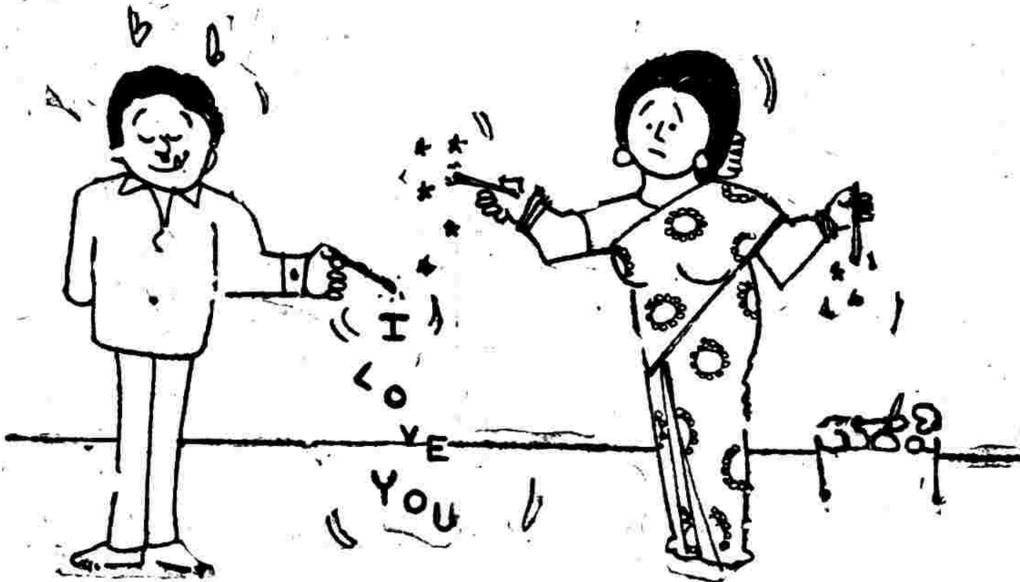
దుగ్గిరాల చమత్కారం

ఒకసారి దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్య గారు రైల్వో విజయవాడ నుంచి చీరాల ప్రయాణం చేస్తున్నారు. అదే రైల్వో వున్న గాంధీజీ (కాంగ్రెసు) అంటే వడవి ఒక యువకుడు గాంధీజీని అవహేళన చేస్తూ "ఈ గోచిపాత రాయుడు స్వాతంత్ర్యాన్ని తెస్తాడా: అది ఆయనకు సాధ్యమా: కాంగ్రెసువాదులు యంతకాలం నుంచీ కొట్టుకున్నా స్వాతంత్ర్యం రాలేదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వం వీళ్ళకి తగిన శాస్త్రీ చేస్తుంది." అని దురుసుగా మాట్లాడసాగాడు. ఇదంతా వింటున్న "ఆంధ్రరత్న" దుగ్గిరాల చిరునవ్వు నవ్వి "నాయనా నీకు వివాహ మయిందా?" అని అడిగాడు. "ఆ అయింది" అన్నాడా యువకుడు. "ఎంతకాల మయింది?" అడిగాడు దుగ్గిరాల. "నీ కెందుకు?" దురుసుగా అన్నాడా యువకుడు. "బాబూ నేను పెద్దవాణ్ణి అడగటంలో తప్పు లేదన్నాడు "ఆంధ్రరత్న." చెప్ప మన్నారు తోటి ప్రయాణీకులు. వాళ్ళకు ఆసలు విషయం అంతు చిక్కటంలేదు. సరే మూడు సంవత్సరాలు" అని చెప్పాడు ఆ యువకుడు. "పిల్లలెంతమంది" అడిగాడు దుగ్గిరాల. "ఇంకాలేరు" జవాబిచ్చాడు ఆ యువకుడు. మళ్ళీ చిరునవ్వు నవ్వి ఈ విధంగా అన్నాడు దుగ్గిరాల. "మీ తాత మీ నాన్నను కన్నాడు. మీ నాన్న నిన్ను కన్నాడు. ప్రస్తుతం నీవు అదే ప్రయత్నంలో వున్నావు. అది సరే చేతులోవున్న పనిని నీవు మూడు సంవత్సరాలనుంచి చేయలేకపోయావే! మరి, రవి ఆ స్రమించని సకల శస్త్రాస్త్ర సంవన్నమైన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాన్ని గెలవటమంటే మాటలా బాబు" అని దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్య అనేసరికి అంతా గొల్లిన నవ్వారు. ఇంకా రెండు స్టేషన్లు అవతల దిగవలసిన ఆ యువకుడు సిగ్గుతో తల యెత్తలేక ప్రక్కస్టేషనులోనే దిగిపోయాడు పావం.!

—బొల్లెపల్లి మధుసూదనరాజు

యం యిక్కడ అప్రస్తుతం, కన్నారావు ఆ నాటకంలో ఓ చిన్న వేషం వేశాడు. ఆ పాత్రకున్న ఒకటి రెండు డైలాగులను మోతగా వప్పజెప్పి కరతాళ ధ్వనులు వుక్కుకున్నాడు. ఆ క్షణం నుంచీ నేనొక మహా రచయితనన్న అభిప్రాయం అతడిలో జితించిపోయింది. అంతకు మించి యిటీవలి కాలంలో పత్రికల్లో వడ్డ రచనల్ని గానీ, అచ్చయిన పుస్తకాలను గానీ

అతడు చూసిన పాపాన పోయినట్టులేదు! ఎప్పుడెదురై నా కుశల ప్రశ్నలు పూర్తి కాగానే అతడు తప్పనిసరిగా అడిగే ప్రశ్న-" గురువుగారూ! మీరింకా ఆ యింట్లోనే అద్దెకున్నారా?" "అదే యిల్లు. అదే సంపాదన. అదే సంసారం మార్చేమీలేదు" అంటాను. కన్నారావు నొచ్చుకుంటాడు. "ఇది పని గాదండీ గురువుగారూ! మీరేం లాభం

ఆంధ్రజ్యోతి సచిత్ర వారపత్రిక

లేదండీ! మీకంటే ఒక తరం వె న కాల వుట్టిన రైటర్లు ఎలా బ్రతుకుతున్నారో తెలుసా మీకు! ఒకాయన కాపురంమూడం తస్తుల మహల్ లోనట! ఇంకొకాయన కారుల్లోనేగానీ నేలపై న తిరగడట...."

బహుశా వాళ్ళెవరో సినిమాలకు వ్రాసే వాళ్ళయి వుండాలి. లేదా తెలుగు తప్పించి మరో భాషలోనైనా వ్రాస్తూ వుండాలి. ఆ వివరాల జోలికి వెళ్ళాలన్న ఆసక్తి నాకు లేదు. అందువల్ల "ఆ విశేషాలన్నీ నీకెలా తెలిశాయి బాబూ?" అని అడిగాను.

"చంద్రయ్య చెప్పాడులెండి! అతడికి విషయాలన్నీ కొట్టిన పిండి!"

"అలాగా! ఆ చంద్రయ్య నొకసారి చూసినా బాగుండిపోవును...." అంటూ చిరకాల వాంఛను మళ్ళీ ఒకసారి బయట పెట్టాను.

"ఎప్పుడో ఎందుకూ: ఇప్పుడే వెళ్ళాం వదండీ!"

నేను చంద్రయ్య షాపుకు వెళ్ళడం అలా కుదిరింది.

ఇదివరకు నేనెన్నోసార్లు బలాదూర్లు తిరిగిన మెయిన్ బజారు లోనే వుండి చంద్రయ్య షాపు. కానీ తీరా కన్నారావు తీసుకొచ్చి వదిలిపెడేదాకా, అక్కడ యిలాంటిషాపు ఒకటి వున్నట్టు నాకు తెలియకపోవడమే విచిత్రం. ఆ కొట్టు చాలా యిరుకుగా, ఒక గొండిలా వుండడమే యిందుకు కారణంకావచ్చు. పై వెచ్చు చంద్రయ్య తన పుస్తకాల వ్యాసంగం లోకుల కందరికీ తెలియవలసిన అవసరం లేదనుకున్నాడేమో, కొట్టుకడ్డంగా ఒక గోనెపట్ట తెరగా కట్టేశాడు. తెర తొలగిస్తే కొట్టు ఒక పాతాళబిలంలా కనిపిస్తుంది. సంతలో టోకుగా కూరగాయలు కొని, లూజుగా లారీలోపోసి, తరువాత యిచ్చ వచ్చినట్టుగా బుట్టలకెత్తినట్టు నైజు, సబ్బుకు అన్న పట్టంపులులెకుండా అక్కడ పుస్తకాలు స్టాండుల్లో కుప్పబడివున్నాయి. పుస్తకాలు పాతగిల్లిన కొద్దీ అదొకరకం వాసన వుట్టుకొస్తుంది. అలాంటి వాసనతో అదొక చిన్నగిడ్డంగిలా వుంది.

"పిల్చుకొచ్చేశానోయ్ చంద్రయ్యా! చెబుతుండే వాణ్ణిగా, వీరే గురువుగారూ." అంటూ పేరుతో సహా నన్ను పరిచయం చేసి వెళ్ళాడు కన్నారావు.

"అలాగా! రండిసార్, కూచోండి" అంటూ వినయంగా లోపలికి ఆహ్వానిం చాడు చంద్రయ్య.

కూచోమన్నాడేగానీ, పుస్తకాల స్టాండుల మధ్య గనుక నేను కుర్చీవేసు కుని కూచుంటే, తరువాత లోపలికి బయటికి రాకపోకలు బందై పోయేటట్టున్నాయి.

షిల్లక్... షిల్లక్... షిల్లక్...
 మీరు ట్యూబ్ గా రాయాలి - అక్కడ
 షిల్లక్ అన్నాడు జిల్లక్ అని
 షిల్లక్ ఏదీ అంటుంది!!

అంచేత నిల్చునే చేతికి దొరికిన పుస్తకాన్ని పైకితీసి చూడసాగాను.

కాఫీ గ్లాసుతో దగ్గరికొచ్చే శాడు చంద్రయ్య. "పుస్తకాలు చూస్తున్నారా సార్: చూడండి. మీకు పనికొచ్చేవి కూడా వుండేవుండొచ్చు. నిజం చెబుతున్నాను సార్: మీకు చాలా పేరుంది. పుస్తకాల కొనుగోలుకు వెళ్ళినప్పుడల్లా అక్కడివాళ్ళు మిమ్మల్ని గురించి అడగడమే: గంటా గవర్రాజుని ఓ పబ్లిషరున్నాడు సార్: అతడి టర్నోవరు లక్షల్లో వుంటుందిలండి: అతడైతే యెలాగైనా మీ చేత ఓ పుస్తకం రాయించి పెట్టమని సత పోరుతున్నాడు సార్:"

"ఏదీ? ఆ గంటా గవర్రాజు పుస్తకాలిక్కడున్నాయా?" అన్నాను

"ఇదిగో, ఈ రెండు వరసల నిండుకూ అవే: అంతా వందల లెక్కల్లోనే కొనుగోలు. మాకు వంద డెబ్బయి అయిదుకు వడుతుంది. మేము డజనుకు వదిహేను గిట్టుబాటయ్యే టట్టుగా అమ్మకం చేస్తాం."

"మరైతే ఈ పుస్తకం మీది రేటుకూ, మీ హోల్ సేల్, రిటైల్ రేట్లకూ సంబంధం వున్నట్టు లేదే!" అన్నాను.

చురకలు :

సినిమాలు-పేక్షకులు

కోచింగు లేని మ్యాచికి
 చప్పట్లు కొట్టే సన్నాసులు

అలిశెట్టి ప్రభాకర్

"ఇహిహి...." అన్నాడు చంద్రయ్య. "ఈ వ్యాపారంలో చాలా లొసుగులున్నాయండీ గురువుగారూ: అ:గో, ఆ అటక పైనవున్న పుస్తకాలనైతే మేము వీకల లెక్కలో కొంటాం. పోనీ, ఇవి చూడండి: లైబ్రరీ యెడిషన్లకంటే అందంగా లేవు: ఇవి నాకు అరవై పన్నెండు కమీషను పైన దొరికాయి...."

పాత పుస్తకాల వాసన కాఫీ ప్రభావం, చంద్రయ్య చెప్పిన వివరం ఈ మూటిలో ఏది కారణమో చెప్పలేను. నాకు స్వల్పంగా తల తిరుగుతున్నట్టుంది.

కామినీ శాకినీ, ఛాకినీ పిశాచాలను గురించి నేను వినివున్నాను. ప్రత్యక్షంగా చూసే అవకాశం చంద్రయ్య కొట్టులోనే లభించింది. ఏంటేడు ఓ పుస్తకం తియ్యి, ముఖపత్రంవైపు చూడు. కామినీ పిశాచం వచ్చి నికనుపాచలో నిలుస్తుంది. నన్ను చూడు, నా అంగంచూడు" అన్నట్టుగా, ఓ మోహినీ పిశాచం బట్టలు విప్పుకుని పైకి వచ్చేస్తున్నట్టే వుంటుంది. తలలు విరబోసుకున్న జీబుదెయ్యాల, బట్టలో ఒళ్ళు దాచుకొని మిట్టపళ్ళుమాత్రం ముందుకుచాపే ముసుగుదయ్యాల, తల పుర్రెలు, కంకాళాలు, నెత్తురు మడుగులో శవాల. పెట్టె తియ్యి-శవం! గదిలో ప్రవేశించు శవం!

చేసిన సావం చెప్పుకుంటే పోతుండంటారు. నేనొకటి రెండు పుస్తకాలు తెరిచి అడుగు పెట్టరానిచోట్లలో అడుగుపెట్టాను. రాక్షస రతులు, సమష్టి సంభోగాలు, ఏకలింగ మైదునాలు-తిండి, నీళ్ళూ, బ్రతుకూ వరమార్గమూ అంతా అదే అయినట్టుగా త్రీ పురుషులు కుక్కల్లా, వండుల్లా వ్యవహార

ఆంద్రప్రదేశ్ సచివ నారవత్రిక

రించే వల్ల కాటి నాగరికత అంతా అక్కడే వుంది. నారెండుకో కాట్లు కంపించిపోయాయి. ఒళ్ళంతా చెరుటలు పోశాయి. కళ్ళనిగ్రున తిరుగుతున్నాయి. ఉన్నట్టుండి శవాల జాతరలో, ప్రేమల కుంభమేళాలో, ఆటవిక దిగంబరుల దాశవిక ప్రవృత్తుల నడుమ నేను చిక్కునడిపోయాను.

అప్పటికి తనకు కావలసిన పుస్తకం ఒకటి యెన్నిక చేసినట్టున్నాడు కన్నారావు. వీర బాహుడికి కాటినుంకం చెల్లిస్తున్నాడు.

'ఇక వెళదామా కన్నారావ్!' అన్నాను. నా మాట ఆక్రోశంలా వినిపించిందేమో, చంద్రయ్య పురికి పడ్డాడు.

"గురువుగారూ: ఇక్కడ కొన్ని పుస్తకాలుండాలి. చూశారా?" అంటూ పరుగెత్తుకొచ్చాడు.

నిజమే: అవి చాలా మంచి పుస్తకాలు. ఏ పబ్లిక్ లైబ్రరీలోనో వుండదగినవి. ఏ సాహిత్యాభిమాని పుస్తక సంఘంలోనో తావు ఘోషుకోదగినవి. పావం, అకాల మరణంబొంది యిక్కడికి వచ్చినట్టున్నాయి.

"వెళదామా?" అన్నాడు కన్నారావు. అప్పటికి నేను మెరుదిగి రొడ్డుపై నవున్నాను

వదివారల దూరం ఓడిచాక రహస్యంగా నాతో అనాడు కన్నారావు. "మేషరు గారూ: కొట్టుక్రింద నేల మాళిగలాంటి దొకటుంది. దానినింజా పుస్తకాలేవున్నాయి. యెంతో సమృద్ధిగా వాళ్ళకు గానీ చంద్రయ్య వాటిని చూపించడు. మీరైతే అభ్యంతరముం దనుకుంటాను. చూస్తారా ఒకసారి...."

"ఓహో, సుప్తాస్తిక లన్నమాట! వడ్డులే కన్నారావ్: వాటిని మనం నిద్రలేపొద్దు. అవతల నాకింకొక అరగంటలో బస్సుంది" అంటూ పరుగుండుకున్నాను.

